

A critical view of guide book for teachers of music lesson in 8th class of primary education school

İlköğretim 8. sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitabına ilişkin eleştirel bir bakış

Damla Bulut¹

Abstract

In this study, it is aimed at analyzing the guide book for teachers of music lesson in 8th class of primary education under learning field, attainment and efficiency dimensions, determining coincidence of mentioned dimensions and specifying functionality levels of these dimensions in music education. In the direction of specified goal, the data has been collected by scanning literature and analyzing documentation. Under research findings, the learning field, it is deduced that the learning field in relation to “Birlikte Seslendirelim and Atatürk’üm” Captions in Guide Book for Teachers of Music Lesson in 8th Class coincides with efficiency dimensions, and they are determined according to desired activities in teaching of the issue, and the learning field in relation to Captions “İstiklal Marşı’mız, 9/8’lik Aksak Ölçü, Gururla Söylüyorum, Seslerin Oyunu, Müzikte Dizileri Tanıyalım, Senkop (Aksatım), Sanat ve Müzik, Türkülerimizin Öyküleri, Kendi Ritim Kalıbımı Oluşturuyorum, Müzikte Çok Seslilik, Geleneksel Müziklerimiz, Benim Ezgim, Ezgilerimiz, Ata’mızın Gözüyle Müzik ve Müziğin Evrenselliği” coincides with attainment dimensions and they are determined according to desired activities in teaching of the issue, but there are shortcomings in learning field, attainment and efficiency dimensions. Under these conclusions, it is established that functionality levels of learning field-attainment-

Özet

Araştırmada, ilköğretim 8. sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitabının, öğrenme alanı, kazanım ve etkinlik boyutları açısından incelenmesi, söz konusu boyutların örtüşme durumunun tespit edilmesi ve bu boyutların müzik eğitimi ve öğretimi sürecindeki işlevsellik düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Belirlenen amaç doğrultusunda veriler literatür taraması ve doküman analizi yapılarak elde edilmiştir. Araştırma bulguları doğrultusunda; ilköğretim 8. sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitabında yer alan “Birlikte Seslendirelim ve Atatürk’üm”, başlıklı konulara ilişkin öğrenme alanı ile kazanım boyutlarının örtüştüğü ve konunun öğretiminde yaptırılması istenen etkinliklere uygun olarak belirlendikleri, “İstiklal Marşı’mız, 9/8’lik Aksak Ölçü, Gururla Söylüyorum, Seslerin Oyunu, Müzikte Dizileri Tanıyalım, Senkop (Aksatım), Sanat ve Müzik, Türkülerimizin Öyküleri, Kendi Ritim Kalıbımı Oluşturuyorum, Müzikte Çok Seslilik, Geleneksel Müziklerimiz, Benim Ezgim, Ezgilerimiz, Ata’mızın Gözüyle Müzik ve Müziğin Evrenselliği” başlıklı konulara ilişkin öğrenme alanı ile kazanım boyutlarının örtüştüğü ve konunun öğretiminde yaptırılması istenen etkinliklere uygun olarak belirlendikleri ancak, öğrenme alanı, kazanım ve etkinlik boyutlarına yönelik eksiklikler olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda ilköğretim 8. sınıf müzik dersi

¹ Doç. Dr., Niğde Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi ABD, dbulut@nigde.edu.tr

efficiency that mentioned in guide book for teachers of music lesson in 8th class of primary education, in the process of music education are too low.

Keywords: Primary Education, 8th class, Music Education, Music Lesson, Guide Book for Teachers.

öğretmen kılavuz kitabının, öğrenme alanı, kazanım ve etkinlik boyutlarının müzik eğitimi ve öğretimi sürecindeki işlevsellik düzeylerinin düşük olduğu kanaatine varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İlköğretim, 8. sınıf, Müzik Eğitimi, Müzik Dersi, Öğretmen Kılavuz Kitabı.

Extended English Abstract

1. Giriş

Öğrenme ve öğretme herhangi bir eğitim sürecinin her aşamasında kullanılan ancak farklı düzey ve içerikle karşılaştığımız temel iki kavramdır. Bu kavramların en büyük özelliği, öğrenci ile öğretmenin belli bir noktada (davranış edinme/geliştirme ile davranış edindirme/geliştirme) buluşmalarını sağlamaktır. Dolayısıyla eğitim sürecinin yürütmesi, öğrenme ve öğretme işlevlerinin yerine getirilmesiyle mümkündür.

Öğrenme, bireyin olgunlaşma düzeyine göre, çevresiyle etkileşimi (yaşantı) sonucu oluşan kalıcı değişimlerdir ve davranış değişikliğinin kalıcı olmasıyla mümkündür (Büyükkaragöz ve Çivi, 1997:23-24). Öğretme ise bireyin öğrenmesini sağlama eylemidir ve bireyin davranışında kalıcı bir değişiklik meydana getirme işidir. Dolayısıyla öğretme ve öğrenme, aynı sürecin iki değişik noktadan görünüşleridir. Bunların ikisinde de söz konusu olan aynı süreçtir. Buna davranış değiştirme süreci denebilir. Bu sürece, davranış değişmesini sağlayan dış kaynak açısından bakıldığında olup biten şey öğretme veya öğretimdir. Aynı sürece, davranışı değişen birey açısından bakıldığında olup biten şey ise öğrenmedir. Bu yüzden, söz konusu sürece genellikle öğrenme-öğretme süreci denilmektedir (Özçelik, 1998:1-2). Söz konusu süreçte öğretmenin, öğrencinin ilgisini çekmesi, doğru yanıtlarını pekiştirmesi, yanlışlarını düzeltmesi, öğrencilere dönüt vermesi ve öğrencilerin etkin olarak öğretim sürecine katılmasını sağlaması beklenir (Gözütok, 2004:51). Bu beklentinin gerçekleşmesinde öncelikle ders öğretim programının ve bu program doğrultusunda hazırlanan ders kitabının önemi büyüktür (Özçelik, 1998:4).

Örgün eğitim kapsamında öğrenci, öğretmen, ders içeriği ve çevreyi bir araya getirip, onları etkileştiren ve eğitimi sistematik bir işleyişe yöneltten de yine ders öğretim programıdır (Uçan, 2005:60). Ders kitabı ise, çocukların bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor becerilerinin gelişmesinde katkısı en yüksek olan materyallerden birisidir. Bu kitapların temel amaçları, öğrenciye kendi alanıyla ilgili bilgileri, arama, bulma ve kullanma yollarını göstermesi ile öğrenciye güncel toplumsal

deneyimlerin kazanılmasında öncülük etmesi ve sorunların çözümlenmesinde yardımcı olmasıdır (Ceyhan ve Yiğit, 2003:25). Bu nedenle özellikle ilköğretim çağında ders kitaplarının özel bir önemi vardır (Kılıç, 2005:40). Dolayısıyla eğitimci, izleyeceği ders kitabını çok iyi tanımalı ve her satırını, her örneğini eleştirerek olumlu ve olumsuz yönlerini belirlemelidir. Yanlışları düzeltmeli, uygun örnekler bulmalı, bilgi eksikliklerini tamamlamalıdır (Günay ve Özdemir, 2003:149-150). Ancak bu sayede eğitimci ve onun kılavuzluğundaki ders kitabı öğrencilerin istenilen bilgi ve becerileri edinmelerine katkı sağlayabilecektir.

Müzik eğitimi alanında da ders öğretim programı ve ders kitabının niteliği, eğitimin içeriğini ve işleyişini etkileyen en önemli unsurlardır. Hoffer, (1983, s. 72) müzik öğretim programının kalitesinin sadece derslerin bir listesini oluşturmakla değil aynı zamanda çeşitlendirilmiş ve kaliteli müzik eğitimi programının sağlanmasıyla ortaya çıkacağını belirtmektedir (Demirci, 2009:12-13). Aydoğan ise (2004:543), müzik ders kitaplarının geçmişten gelen müziksel birikimimizi insanımızın, toplumumuzun ve ülkemizin gereksinimlerine göre yeniden biçimlendirerek, uyarlayarak, ya da bezeyerek yarına taşıyan bir uygarlık köprüsü olduğunu vurgulamaktadır. Bu bağlamda mevcut ilköğretim müzik dersi öğretim programının ve ders kitaplarının belirtilen özelliklerde olması, ilköğretim düzeyinde yürütülen müzik eğitim-öğretiminin niteliğinde büyük ve önemli bir rol oynamaktadır denilebilir.

Bu doğrultuda günümüz ilköğretim müzik dersi öğretim programı incelendiğinde, Cumhuriyet döneminden bu yana birçok değişime uğradığı, son olarak 2006 yılında “yapılandırmacı yaklaşım” doğrultusunda hazırlanıp, MEB İlköğretim Genel Müdürlüğüne teşkil edilen Müzik Özel İhtisas Komisyonu tarafından geliştirildiği ve 2007-2008 öğretim yılı itibarıyla de yürürlüğe girdiği görülmektedir. Belirtilen program, genel müzik eğitimi içerisinde yer alan ve farklı yöntem ve tekniklerle bireylerin her yönden dengeli, tutarlı ve sağlıklı olarak yetişmelerini sağlamaya yönelik bir anlayış ve içerikle düzenlenmiştir ve genel olarak vizyonu, öğrencilerin müziği etkinlikler aracılığıyla yaşayarak hayatlarının ayrılmaz bir parçası hâline getirmektir (MEB, 2006: 4-5). Bunun yanında 2006 ilköğretim müzik dersi öğretim programı; “Dinleme-Söyleme-Çalma”, “Müziksel Algı ve Bilgilenme”, “Müziksel Yaratıcılık” ve “Müzik Kültürü” adı altında 4 öğrenme alanı üzerinde yapısalıcı anlayışla biçimlendirilmiş ve kazanımlar bu öğrenme alanlarıyla kenetli olarak oluşturulmaya çalışılmıştır. Yanı sıra ilköğretim müzik dersi öğretim programı, “öğrenme-öğretme süreci” yani işleniş bölümü ile 5E modeli diye tanımlanan Giriş (Engage), Keşif (Exploration), Açıklama (Explain), Derinleştirme (Elaborate) ve Değerlendirme (Evaluate) basamaklarına dayandırılmış olup; programın uygulanmasında bu model temel alınarak, konuların etkinlik esasına göre düzenlenip işlenmesi amaçlanmıştır (Albuz ve Akpınar, 2009:181).

Günümüz ilköğretim müzik dersi ders kitapları incelendiğinde ise ilköğretim müzik derslerinde ders kitabı uygulamasının 2006 müzik dersi öğretim program ile kaldırıldığı, yerine yardımcı kaynaklar olarak Öğretmen Kılavuz Kitabı (ÖKK) ve Öğrenci Çalışma Kitabı (ÖÇK) getirildiği görülmektedir (MEB, 2006). MEB (2004) Öğretmen Kılavuz Kitabını; ilgili öğretim programlarında yer alan hedef ve açıklamalar doğrultusunda dersin öğrenilmesini kolaylaştıracak ve öğrencilerin yeteneklerinin gelişmesine yardımcı olacak çeşitli örnek, alıştırmaya, okuma kaynakları ve diğer etkinlikleri kapsayan, öğretmenlerin yararlanması için hazırlanan eser olarak tanımlamaktadır. Kılıç ve Seven'e göre (2002) kılavuz kitaplar, öğrenmenin yaptıracığı etkinlikleri, bunların sırasını, nasıl yapılacağını göstererek daha kısa zamanda öğrenciye rehberlik edilmesini kolaylaştırır ve sınıf içinde disiplin problemlerinin de en aza indirilmesinde önemli bir etkiye sahiptir (Kılıç, 2009:297). Turgut'a göre (1990) hazırlanan programların etkili olarak uygulanmasında öğretmen kılavuz kitaplarının önemli bir yeri vardır (Demirbaş ve Yağbasan, 2002:1). Bu kitaplar aracılığı ile öğretmenin gücünü daha iyi kullanmasına ve dersini daha sistematik anlatması beklenmektedir (Küçükahmet, 2002: 123).

Söz konusu görüş ve beklentiler doğrultusunda, ilköğretim müzik dersi yardımcı kaynaklarından ÖKK incelendiğinde, “Öğrenme Alanı”, “Kazanımlar”, “Ders İçi ve Diğer Dersler İle İlişkilendirme”, “Süre”, “Yöntem ve Teknikler”, “Araç-Gereçler”, “Ders Öncesi Hazırlık”, “Etkinlikler” ve “Değerlendirme Yöntemleri” boyutlarını içerdiği görülmektedir. Bu boyutlar içerisinde “Öğrenme Alanı”, “Kazanımlar” ve “Etkinlikler” boyutları ayrı bir öneme sahiptir. Çünkü konu içeriklerinin sınıflandırmasını ve öğretilecek bilgilerin gruplandırılmasını sağlayan “Öğrenme Alanı”, öğrenme-öğretme süreci içerisinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılarla öğrencilerde görülmesi beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerleri kapsayan “Kazanım” (MEB, 2007:6), öğrencide görülmesi gereken bilgi, beceri, tutum ve değerlere ulaşma sürecinde, öğrencinin etkin rol alabilmesini sağlayacak biçimde düzenlenmiş öğretim yöntem ve tekniklerini içeren ise “Etkinlik” boyutudur (Demirci, 2009:21). Bu üç boyuttun örtüşmesi, hem öğrencilerin istenilen bilgileri öğrenmelerini hem öğrendikleri bilgilerin kalıcı olmasını hem de istenilen davranışlara daha kısa sürede ulaşılmalarını sağlaması açısından büyük önem taşımaktadır.

1. 1. Problem

İlköğretim 8. sınıf müzik dersi öğretmen kılavuz kitabının, öğrenme alanı, kazanım ve etkinlik boyutlarının örtüşme durumu ile bu boyutların müzik eğitimi ve öğretimi sürecindeki işlevsellik düzeyleri nedir?

1. 2. Amaç

Araştırmada, ilköğretim 8. sınıf müzik dersi ÖKK'nin, öğrenme alanı, kazanım ve etkinlik boyutları açısından incelenmesi, söz konusu boyutların örtüşme durumunun tespit edilmesi ve bu boyutların müzik eğitimi ve öğretimi sürecindeki işlevsellik düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

1. 3. Önem

Araştırma belirtilen incelemeler ve değerlendirmeler ışığında;

- İlköğretim 8. sınıf müzik dersi ÖKK'nin, öğrenme alanı, kazanım ve etkinlik boyutlarındaki mevcut durumunu, genel müzik eğitimi açısından yorumlaması,
- İlköğretim 8. sınıf düzeyinde nitelikli bir müzik eğitimi ve öğretimi verilebilmesini sağlayıcı öneriler sunması,
- İlköğretim 8. sınıf müzik dersi ÖKK'nin, gözden geçirme ve yenileme sürecine yönelik bilgiler içermesi açısından önem taşımaktadır.

1. 4. Sınırlıklar

Araştırma, ilköğretim 8. sınıf müzik dersi ÖKK ile ve söz konusu kitabın öğrenme alanı, kazanım ve etkinlik boyutları ile sınırlıdır.

2. Yöntem

Araştırma betimsel nitelikte alan araştırmasıdır. Araştırmanın evrenini MEB İlköğretim Genel Müdürlüğünce teşkil edilen Müzik Özel İhtisas Komisyonu tarafından geliştirilerek 2007-2008 öğretim yılı itibariyle yürürlüğe giren ilköğretim müzik dersi yardımcı kaynaklarından ÖKK, örneklemini ise belirtilen kaynaklardan biri olan ilköğretim 8. sınıf müzik dersi ÖKK oluşturmaktadır.

Araştırmada konunun kuramsal temellerinin oluşturulması aşamasında literatür taraması yapılmıştır. Bunun yanında doküman analizi yapılarak ilköğretim 8. sınıf müzik dersi yardımcı kitabı olan ÖKK, öğrenme alanı ve kazanım boyutları açısından incelenmiş ve mevcut durum genel müzik eğitimi açısından kuramsal açıdan çözümlenerek değerlendirilmiştir.

3. Bulgular ve Yorum

Bu bölümde; ilköğretim 8. sınıf müzik dersi yardımcı kaynaklarından ÖKK'nin öğrenme alanı ve kazanım boyutlarına yönelik bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

Tablo 1. Birinci konuya ilişkin bulgular ve yorum

Konu Adı	Öğrenme Alanı
İstiklal Marşı'mız	Dinleme, Söyleme, Çalma
Kazanım	
1. İstiklal Marşı'nı anlamına uygun doğru söyler 2. Müzik çalışmalarını sergiler 3. Ses ve çalgı grupları oluşturur	

Tablo 1 incelendiğinde, birinci konuya ilişkin öğrenme alanı ile kazanımların örtüştüğü ve konunun öğretiminde yaptırılması istenen etkinliklere uygun olarak belirlendikleri söylenebilir. Ancak, öğrenme-öğretme süreci kapsamında yer alan etkinliklerde öğrencilerin, İstiklal Marşının kabulünü anlatan tiyatro için konuya ve duruma uygun müzikler bulmaları ve İstiklal Marşını anlatan resimler yapmaları istenmiştir. Bu doğrultuda konuya ilişkin olarak belirtilen öğrenme alanına “Müzikte Yaratıcılık” öğrenme alanının da eklenmesi gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca, daha önceki sınıflarda işlenen konular incelendiğinde öğrencilerin, belirtilen 1. kazanıma daha önceki sınıflarda ulaşmış olması beklenmektedir. İlköğretim 8. sınıfta bu kazanımın yeniden yer alması daha önceki sınıflarda istenilen kazanıma ulaşamadığını düşündürmektedir ve aynı zamanda gecikmiş bir durum olarak nitelendirilebilir. Bu durum dikkate alındığında ve konuya ilişkin yapılması istenen etkinlikler göz önünde bulundurulduğunda, 1. kazanımın 3. kazanımı da kapsayacak şekilde “İstiklal Marşı'na çalgısıyla eşlik eder” şeklinde yeniden düzenlenmesinin kazanım-etkinlik örtüşmesi açısından daha uygun olabileceği düşünülmektedir. Bunun yanında 2. kazanıma yönelik olarak yapılması istenen etkinliklerde öğrencilerin, müzik çalışmalarını değil İstiklal Marşı'nın kabulünü anlatan tiyatro etkinliğini sergilemeleri istenmiştir. Dolayısıyla 2. kazanıma ulaşılmasını sağlayıcı her hangi bir etkinlik bulunmadığı da gözlenmiştir.

Tablo 2. İkinci konuya ilişkin bulgular ve yorum

Konu Adı	Öğrenme Alanı
9/8'lik Aksak Ölçü	1. Müziksel Algı ve Bilgilenme 2. Dinleme, Söyleme, Çalma
Kazanım	
1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (9/8'lik aksak ölçü) 2. Yurdumuzdaki müzik türlerinden eserler seslendirir	

Tablo 2 incelendiğinde, ikinci konuya ilişkin öğrenme alanları ile kazanımların örtüştüğü ve konunun öğretiminde yaptırılması istenen etkinliklere uygun olarak belirlendikleri söylenebilir. Ancak, öğrenme-öğretme süreci kapsamında yapılması istenen etkinlikler incelendiğinde, daha önce öğrenilen temel müzik yazı ve öğelerinden yeni ve farklı olarak 9/8'lik aksak ölçünün ve bu

ölçüye örnek eserlerin öğretimini içerdiği görülmüştür. Bu doğrultuda 1. sırada verilen kazanımın “Temel müzik yazı ve öğelerine ilişkin 9/8’lik aksak ölçüyü kullanır” şeklinde, 2. kazanım ise “Yurdumuzdaki müzik türlerinden 9/8’lik örnek eserler seslendirir” şeklinde yeniden düzenlenmesinin kazanım-etkinlik örtüşmesi açısından daha uygun olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 3. Üçüncü konuya ilişkin bulgular ve yorum

Konu Adı	Öğrenme Alanı
Birlikte Seslendirelim	Dinleme, Söyleme, Çalma
Kazanım	
Ses ve çalgı grupları oluşturur	

Tablo 3 incelendiğinde, üçüncü konuya ilişkin öğrenme alanı ile kazanımın örtüştüğü ve konunun öğretiminde yaptırılması istenen etkinliklere uygun olarak belirlendikleri söylenebilir.

Tablo 4. Dördüncü konuya ilişkin bulgular ve yorum

Konu Adı	Öğrenme Alanı
Gururla Söylüyorum	Dinleme, Söyleme, Çalma
Kazanım	
Toplum hayatında önemli yer tutan marşlarımızı doğru söyler	

Tablo 4 incelendiğinde, dördüncü konuya ilişkin öğrenme alanı ile kazanımın örtüştüğü ve konunun öğretiminde yaptırılması istenen etkinliklere uygun olarak belirlendikleri söylenebilir. Ancak, belirtilen öğrenme alanının dinleme, söyleme ve çalma olmak üzere 3 alanı da kapsadığı, ilgili kazanımın ise sadece söyleme alanına yönelik olduğu görülmektedir. Belirlenmiş olan öğrenme alanının içerisinde yer alan her bir alana yönelik kazanım olması gerekirse burada dinleme ve çalma öğrenme alanına yönelik kazanımların eksik olduğu söylenebilir. Bunun yanında, öğrenme-öğretme süreci kapsamında yapılması istenen etkinlikler kapsamında öğrencilere, Cumhuriyet’i anlatan 1-2 marşın öğretimi söz konusudur. Öğretilen 1-2 marşlardan hareket ile tüm marşlara genelleme yapan bir kazanımın geniş kapsamlı olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda belirtilen kazanımın “Toplum hayatında önemli yer tutan Cumhuriyet konulu marşlarımızdan örnekleri doğru olarak söyler” şeklinde yeniden düzenlenmesinin kazanım-etkinlik örtüşmesini sağlayacağı düşünülmektedir.

Tablo 5. Beşinci konuya ilişkin bulgular ve yorum

Konu Adı	Öğrenme Alanı
Atatürk'üm	Müzik Kültürü
Kazanım	
1. Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini öğrenmeye istekli olur 2. Atatürk'ün güzel sanatlar içinde Türk müziğinin gelişmesine verdiği önemi açıklar	

Tablo 5 incelendiğinde, beşinci konuya ilişkin öğrenme alanı ile kazanımın örtüştüğü ve konunun öğretiminde yaptırılması istenen etkinliklere uygun olarak belirlendikleri söylenebilir.

Tablo 6. Altıncı konuya ilişkin bulgular ve yorum

Konu Adı	Öğrenme Alanı
Seslerin Oyunu	Müziksel Algı ve Bilgilenme
Kazanım	
Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (Ses değiştirici işaretler)	

Tablo 6 incelendiğinde, altıncı konuya ilişkin öğrenme alanı ile kazanımın örtüştüğü ve konunun öğretiminde yaptırılması istenen etkinliklere uygun olarak belirlendikleri söylenebilir. Ancak öğrenme-öğretme süreci kapsamında yer alan 1. ve 2. etkinliğin do1-do2 aralığındaki seslerin blok flüt ile seslendirilmesini içermesi doğrultusunda konuya ilişkin olarak “Dinleme, Söyleme, Çalma” öğrenme alanının da eklenmesi gerektiği düşünülmektedir. Bunun yanında ilgili etkinliklerin, öğrencilerin sadece ses değiştirici işaretleri tanımalarını ve çalmalarını istemesi, belirtilen kazanımın çok geniş kapsamlı olduğunu düşündürmektedir. Ayrıca önceki sınıflarda ulaşılmak istenen kazanımlar incelendiğinde bu kazanımın daha önceki sınıflarda edinilmesi gerektiği gözlenmiştir. Bu bağlamda ilgili kazanımın “Temel müzik yazı ve öğelerine ilişkin ses değiştirici işaretleri kullanır” şeklinde yeniden düzenlenmesinin kazanım-etkinlik örtüşmesi açısından daha uygun olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 7. Yedinci konuya ilişkin bulgular ve yorum

Konu Adı	Öğrenme Alanı
Müzikte Dizileri Tanıyalım	Müziksel Algı ve Bilgilenme
Kazanım	
Müzikte dizileri tanıy	

Tablo 7 incelendiğinde, yedinci konuya ilişkin öğrenme alanı ile kazanımın örtüştüğü ve konunun öğretiminde yaptırılması istenen etkinliklere uygun olarak belirlendikleri söylenebilir. Ancak öğrenme-öğretme süreci kapsamında yer alan 1. etkinlik konu yönelik kaset veya CD aracılığıyla makamsal ve tonal eserlere ilişkin örnek parçaların dinletilmesini (Gül Ağacı Değilem, Kızılay,

Güzel Anadolu, Yurdum İçin, Şen Gemiciler) 2. etkinlik ise bardaklara doldurulan farklı seviyelerdeki suların kalem v.b. araç ile do1-do2 arası seslerin seslendirilmesini içermektedir. Bu doğrultusunda konuya ilişkin olarak “Dinleme, Söyleme, Çalma” öğrenme alanının da eklenmesi gerektiği düşünülmektedir. Bunun yanında belirtilen kazanımın çok geniş kapsamlı olduğu görülmüştür. Çünkü konu belirli dizilerin öğretimini (sol majör, mi minör, fa majör, re minör, hicaz, rast, segah dizileri) içermektedir. Bu bağlamda belirtilen kazanımın “Sol majör dizisini tanır”, “Mi minör dizisini tanır”, “Fa majör dizisini tanır”, “Re minör dizisini tanır”, “Hicaz dizisini tanır”, “Rast dizisini tanır”, “Segah dizisini tanır” şeklinde yeniden düzenlenmesinin kazanım-etkinlik örtüşmesi açısından daha uygun olacağı düşünülmektedir.

Tablo 8. Sekizinci konuya ilişkin bulgular ve yorum

Konu Adı	Öğrenme Alanı
Senkop (Aksatım)	Müziksel Algı ve Bilgilenme
Kazanım	
Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (Senkop)	

Tablo 8 incelendiğinde, sekizinci konuya ilişkin öğrenme alanı ile kazanımın örtüştüğü ve konunun öğretiminde yapılması istenen etkinliklere uygun olarak belirlendikleri söylenebilir. Ancak öğrenme-öğretme süreci kapsamında yer alan 1. etkinlik öğretmenin ritim çalgılarıyla seslendirdiği ritim kalıplarını, öğrencilerin yansılama yöntemiyle tekrar etmesini içermektedir. 2. etkinlik ise öğretmenin senkop içeren örnek şarkıyı çalmasını ve öğrencilerin bu şarkıyı dikkatle dinleyerek senkop olan bölümleri fark etmelerini içermektedir. Bu doğrultusunda konuya ilişkin olarak “Dinleme, Söyleme, Çalma” öğrenme alanının da eklenmesi gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca konu içeriğinde öğrencilerin sadece Senkop’u (Aksatım’ı) tanımaları ve çalmaları istendiğinden ilgili kazanımın çok geniş kapsamlı olduğu düşünülmektedir. Bunun yanında belirtilen kazanımın daha önceki sınıflarda edinilmesi gerektiği de göz önüne alınırsa belirtilen kazanımın “Temel müzik yazı ve öğelerine ilişkin senkop’u (Aksatım’ı) kullanır” şeklinde yeniden düzenlenmesinin kazanım-etkinlik örtüşmesi açısından daha uygun olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 9. Dokuzuncu konuya ilişkin bulgular ve yorum

Konu Adı	Öğrenme Alanı
Sanat ve Müzik	Müzik Kültürü
Kazanım	
Müziğin diğer sanatlarla ilişkisini kavrar	

Tablo 9 incelendiğinde, dokuzuncu konuya ilişkin öğrenme alanı ile kazanımın örtüştüğü ve konunun öğretiminde yaptırılması istenen etkinliklere uygun olarak belirlendikleri söylenebilir. Ancak öğrenme-öğretme süreci kapsamında yer alan 1. etkinlikte öğrencilere değişik türlerde müzik örneklerinin dinletilmesi, 2. etkinlikte ise sınıfa getirilen şiir örneklerinden birinin kaset veya CD’den öğrencilere dinletilmesi doğrultusunda konuya ilişkin olarak “Dinleme, Söyleme, Çalma” öğrenme alanının da eklenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Tablo 10. Onuncu konuya ilişkin bulgular ve yorum

Konu Adı	Öğrenme Alanı
Türkülerimizin Öyküleri	1. Müziksel Yaratıcılık 2. Müzik Kültürü
Kazanım	
1. Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini araştırır 2. Halk türkülerinin yaşanmış öykülerini canlandırır	

Tablo 10 incelendiğinde, onuncu konuya ilişkin öğrenme alanı ile kazanımın örtüştüğü ve konunun öğretiminde yaptırılması istenen etkinliklere uygun olarak belirlendikleri söylenebilir. Ancak öğrenme-öğretme süreci kapsamında yer alan 1. etkinlikte öğrencilere türkü dinletilmesi, 2. etkinlikte öğrencilerin türküyü seslendirmelerinin istenmesi doğrultusunda konuya ilişkin olarak “Dinleme, Söyleme, Çalma” öğrenme alanının da eklenmesi gerektiği düşünülmektedir. Bunun yanında daha önceki sınıflarda işlenen konular incelendiğinde öğrencilerin belirtilen kazanımları daha önceki sınıfta edinmiş olmaları gerektiği görülmüştür. Öğrencilerin tekrar aynı kazanıma ulaşmalarının müziksel bilgilerine ne gibi bir etkisi olacağı düşündürücüdür. Bunun yanında aynı kazanıma yönelik olarak yapılması istenen etkinlikler incelendiğinde belirlenmiş örnek türkülerin (Yarım İstanbul’u Mesken mi Tuttun ve Yüksek Yüksek Tepelere Ev Kurmasınlar) öykülerinin incelendiği ve bu türkülerin öykülerinin canlandırılmasının istendiği gözlenmiştir. Dolayısıyla belirlenen kazanımların çok geniş kapsamlı olduğu dikkat çekicidir. Bu doğrultuda 1. kazanımın “Yarım İstanbul’u Mesken mi Tuttun türküsünün öyküsünü araştırır”, “Yüksek Yüksek Tepelere Ev Kurmasınlar türküsünün öyküsünü araştırır” 2. kazanımın ise “Yarım İstanbul’u Mesken mi Tuttun türküsünün yaşanmış öyküsünü canlandırır”, “Yüksek Yüksek Tepelere Ev Kurmasınlar türküsünün yaşanmış öyküsünü canlandırır”, şeklinde yeniden düzenlenmesinin kazanım-etkinlik örtüşmesi açısından daha uygun olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca, öğrenme öğretme süreçlerinde yer alan 3. etkinliğin öğrencilerin müzik çalışmalarını sergilemelerine yönelik olması belirtilen kazanımlara “Müzik çalışmalarını sergiler” şeklinde 3. bir kazanımın da eklenmesi gerektiğini düşündürmektedir.

Tablo 11. On birinci konuya ilişkin bulgular ve yorum

Konu Adı	Öğrenme Alanı
Kendi Ritim Kalıbımı Oluşturuyorum	Müzikte Yaratıcılık
Kazanım	
1. Bildiği müziklere basit ritim eşlikleri yazmaktan hoşlanır 2. Farklı ve tekrarlanan bölümlerden oluşan ritim kalıpları oluşturur	

Tablo 11 incelendiğinde, on birinci konuya ilişkin öğrenme alanı ile kazanımın örtüştüğü ve konunun öğretiminde yaptırılması istenen etkinliklere uygun olarak belirlendikleri söylenebilir. Ancak öğrenme-öğretme süreci kapsamında yer alan 1. etkinlikte öğrencilerin basit ritim kalıplarını seslendirmeleri, 2. etkinlikte ise öğrencilerin yine farklı ve tekrarlanan ritim bölümlerini seslendirmeleri ve Kuşlar isimli örnek şarkıyı seslendirmeleri doğrultusunda konuya ilişkin olarak “Dinleme, Söyleme, Çalma” öğrenme alanının da eklenmesi gerektiği düşünülmektedir. Bunun yanında ilgili etkinliklerin 2. kazanıma ulaşılmasını sağlayıcı içerikte oluşturulduğu ve 1. kazanıma yönelik bir etkinlik olmadığı gözlenmiştir.

Tablo 12. On ikinci konuya ilişkin bulgular ve yorum

Konu Adı	Öğrenme Alanı
Müzikte Çok Seslilik	Dinleme, Söyleme, Çalma
Kazanım	
Çok sesli örnekler seslendirir	

Tablo 12 incelendiğinde, on ikinci konuya ilişkin öğrenme alanı ile kazanımın örtüştüğü ve konunun öğretiminde yaptırılması istenen etkinliklere uygun olarak belirlendikleri söylenebilir. Ancak öğrenme-öğretme süreci kapsamında yapılması istenen etkinlikler sadece ritmik kanon şeklinde hazırlanmış bir ritim kalıbının seslendirilmesini ve iki sesli kanon örneği seslendirmeyi içerdiğinden belirlenen kazanımın çok geniş kapsamlı olduğu söylenebilir. Öğrenme öğretme süreçlerinde yer alan etkinlikler doğrultusunda ilgili kazanımın “Çok sesli eserlerden örnekler seslendirir” şeklinde yeniden düzenlenmesinin kazanım-etkinlik örtüşmesini tam olarak sağlayacağı düşünülmektedir.

Tablo 13. On üçüncü konuya ilişkin bulgular ve yorum

Konu Adı	Öğrenme Alanı
Geleneksel Müziklerimiz	Müzik Kültürü
Kazanım	
1. Geleneksel Türk müziklerine ilişkin türleri ayırt eder 2. Dinlediği değişik türlerdeki müziklerle ilgili duygu ve düşünceleri açıklar 3. Dinlediği değişik türdeki müziklerden arşiv oluşturur	

Tablo 13 incelendiğinde, on üçüncü konuya ilişkin öğrenme alanı ile kazanımın örtüştüğü ve konunun öğretiminde yaptırılması istenen etkinliklere uygun olarak belirlendikleri söylenebilir. Ancak öğrenme-öğretme süreci kapsamında yer alan 2. etkinlikte Türk Halk Müziği'nin ve Geleneksel Türk Sanat Müziği'nin türlerinden örnek eserlerin dinletilmesi, 3. etkinlikte karışık olarak kaydedilen müzik türlerinden örnek eserlerin kaset veya CD'den dinletilmesi ve 4. etkinlikte ise Çemberimde Gül Oya isimli geleneksel Türk halk müziğinin kırık hava türüne ait türkü ile Gül Ağacı Değilem isimli şarkının seslendirilmesi doğrultusunda konuya ilişkin olarak "Dinleme, Söyleme, Çalma" öğrenme alanının da eklenmesi gerektiği düşünülmektedir. Bunun yanında 3. olarak belirtilen kazanıma yönelik etkinlik olmadığı da gözlenmiştir.

Tablo 14. On dördüncü konuya ilişkin bulgular ve yorum

Konu Adı	Öğrenme Alanı
Benim Ezgim	Müzikte Yaratıcılık
Kazanım	
Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir	

Tablo 14 incelendiğinde, on dördüncü konuya ilişkin öğrenme alanı ile kazanımın örtüştüğü ve konunun öğretiminde yaptırılması istenen etkinliklere uygun olarak belirlendikleri söylenebilir. Ancak öğrenme-öğretme süreci kapsamında yer alan 1. etkinlikte öğrencilerin öğretmenin beden hareketlerini kullanarak çaldığı ritim kalıbını seslendirmeleri, 2. etkinlikte öğrencilerin öğretmenin çaldığı ritim kalıbını çalmaları ve 3. etkinlikte öğrencilerin birbirlerinin ritim çalışmalarını dinlemesi doğrultusunda konuya ilişkin olarak "Dinleme, Söyleme, Çalma" öğrenme alanının da eklenmesi gerektiği düşünülmektedir. Bunun yanında yapılması istenen tüm etkinlikler incelendiğinde öğrencilerin ilgili kazanıma yönelik bir etkinlik yapmadıkları gözlenmiştir. Buna yönelik olarak söz konusu kazanıma ilişkin etkinlik oluşturulması veya belirtilen kazanımın "Bildiği ses ve süre değerlerini kullanarak ezgiler oluşturur" şeklinde yeniden düzenlenmesinin kazanım-etkinlik örtüşmesini tam olarak sağlayacağı söylenebilir.

Tablo 15. On beşinci konuya ilişkin bulgular ve yorum

Konu Adı	Öğrenme Alanı
Ezgilerimiz	Dinleme, Söyleme, Çalma
Kazanım	
Türk toplum ve topluluklarının müzik kültürlerine uygun örnekleri dinlemekten hoşlanır	

Tablo 15 incelendiğinde, on beşinci konuya ilişkin öğrenme alanı ile kazanımın örtüştüğü ve konunun öğretiminde yaptırılması istenen etkinliklere uygun olarak belirlendikleri söylenebilir. Ancak öğrenme-öğretme süreci kapsamında yer alan etkinliklerin öğrencilere Türk toplum ve topluluklarına ait müziklerin tarihsel, yapısal özelliklerini aktarması doğrultusunda konuya ilişkin olarak “Müzik Kültürü” öğrenme alanının da eklenmesi gerektiği düşünülmektedir. Bunun yanında ilgili etkinlikler incelendiğinde belirtilen kazanımın çok kısıtlı bir kazanım olduğu söylenebilir. Çünkü etkinlikler söz konusu toplumların müzik kültürünün ve müziklerinin özelliklerinin öğretimini, öğrencilerin bu müzikleri tanımasını, seslendirmelerini içermektedir. Bu içerik doğrultusunda “Türk toplum ve topluluklarının müzik kültürlerine uygun örnekleri tanır”, “Türk toplum ve topluluklarının müzik kültürlerine ait müziklerin özelliklerini açıklar” kazanımlarının da eklenmesinin kazanım-etkinlik örtüşmesini tam olarak sağlayacağı düşünülmektedir.

Tablo 16. On altıncı konuya ilişkin bulgular ve yorum

Konu Adı	Öğrenme Alanı
Ata'mızın Gözüyle Müzik	Müzik Kültürü
Kazanım	
Atatürk'ün güzel sanatlar içinde müziğe verdiği yeri ve önemi kavrar	

Tablo 16 incelendiğinde, on altıncı konuya ilişkin öğrenme alanı ile kazanımın örtüştüğü ve konunun öğretiminde yaptırılması istenen etkinliklere uygun olarak belirlendikleri söylenebilir. Ancak öğrenme-öğretme süreci kapsamında yer alan 2. etkinliğin Gençlik Marşı'nın kulaktan öğretimini, öğrencilerin bu marşı koro halinde söylemelerini ve 75. Yıl Cumhuriyet Marşı'nın kulaktan öğretimini içermesi doğrultusunda konuya ilişkin olarak “Dinleme, Söyleme, Çalma” öğrenme alanının da eklenmesi gerektiği düşünülmektedir. Bunun yanında daha önceki sınıflarda işlenen konular incelendiğinde öğrencilerin, ilgili kazanıma daha önceki sınıflarda ulaşmış olması gerektiği görülmüştür. Burada aynı kazanımın yeniden yer alması daha önceki sınıflarda istenilen kazanıma ulaşamadığını düşündürmektedir ve gecikmiş bir durum olarak nitelendirilebilir.

Tablo 17. On yedinci konuya ilişkin bulgular ve yorum

Konu Adı	Öğrenme Alanı
Müziğin Evrenselliği	Dinleme, Söyleme, Çalma
Kazanım	
Uluslararası müzik türlerinden eserleri dinlemekten ve çalmaktan hoşlanır	

Tablo 17 incelendiğinde, on yedinci konuya ilişkin öğrenme alanı ile kazanımın örtüştüğü ve konunun öğretiminde yapılması istenen etkinliklere uygun olarak belirlendikleri söylenebilir. Ancak öğrenme-öğretme süreci kapsamında yapılması istenen etkinliklerin incelendiğinde, öğrencilerin uluslar arası müzik türlerinden örnek eserlerin türlerini ayırt etmelerinin ve bu eserleri seslendirip ritim çalgısı ile eşlik istendiği gözlenmiştir. Bu doğrultuda ilgili kazanımdan önce “Uluslararası müzik türlerinden örnek eserlerin türlerini ayırt eder” kazanımının yer alması gerektiği düşünülmektedir. Böylelikle kazanım-etkinlik örtüşmesinin tam olarak sağlanacağı söylenebilir.

4. Sonuç ve Öneriler

4. 1. Sonuçlar

Araştırma bulguları doğrultusunda ilköğretim 8. sınıf müzik dersi ÖKK’de yer alan;

- Birlikte Seslendirelim ve Atatürk’üm, başlıklı konularda öğrenme alanı, kazanım ve etkinlik örtüşmesinin sağlandığı,
- İstiklal Marşı’mız, 9/8’lik Aksak Ölçü, Gururla Söylüyorum, Seslerin Oyunu, Müzikte Dizileri Tanıyalım, Senkop (Aksatım), Sanat ve Müzik, Türkülerimizin Öyküleri, Kendi Ritim Kalıbımı Oluşturuyorum, Müzikte Çok Seslilik, Geleneksel Müziklerimiz, Benim Ezgim, Ezgilerimiz, Ata’mızın Gözüyle Müzik ve Müziğin Evrenselliği başlıklı konularda öğrenme alanı, kazanım ve etkinlik örtüşmesinin sağlandığı ancak, öğrenme alanı, kazanım ve etkinlik boyutlarına yönelik eksiklikler olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Bu sonuçlar doğrultusunda ilköğretim 8. sınıf müzik dersi ÖKK’nin öğrenme alanı, kazanım ve etkinlik boyutlarının müzik eğitimi ve öğretimi sürecindeki işlevsellik düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir.

4. 2. Öneriler

Araştırma sonuçları doğrultusunda ilköğretim 8. sınıf müzik dersi ÖKK’nin genel müzik eğitimine olumlu katkılar sağlayabilmesi için söz konusu kitapta konulara ilişkin olarak belirlenen öğrenme alanı, ulaşılmak istenen kazanımlar ve öğrenme-öğretme süreci kapsamında yapılması istenen etkinliklere yönelik olarak;

- Öğrenme alanı, kazanım ve etkinlik boyutlarına yönelik eksiklikler bulunan konularda, belirlenen eksikliklerin yeniden gözden geçirilmesi ve bu eksikliklerin giderilerek ilgili boyutların ilköğretim 8. sınıf müzik eğitimi ve öğretimi sürecindeki işlevsellik düzeylerinin artırılması,
- Söz konusu kitapta yer alan öğrenme alanı, kazanım ve etkinlik boyutları dışındaki; “Ders İçi ve Diğer Dersler İle İlişkilendirme”, “Süre”, “Yöntem ve Teknikler”, “Araç–Gereçler”, “Ders Öncesi Hazırlık” ve “Değerlendirme Yöntemleri” boyutlarının da benzer şekilde değerlendirilerek mevcut yapılarının incelenmesi ve bu boyutların da ilköğretim 8. sınıf müzik eğitimi ve öğretimi sürecindeki işlevsellik düzeylerinin ortaya konması,
- Söz konusu kitabın genel müzik eğitimindeki işlevselliğinin yapılacak farklı araştırmalar ile belirlenmesi,
- Söz konusu kitabın yapılan araştırma sonuçları dikkate alınarak belirli aralıklar ile yeniden gözden geçirilmesi ve düzeltmelerinin yapılarak ilköğretim müzik eğitimi ve öğretiminin hizmetine sunulması,
- Eğitim ve öğretim sürecinde yardımcı ders kitaplarının kullanımının herhangi bir zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak genel müzik eğitimi, müziğe ilgisi-isteği ve yatkınlığı/yeteneği ne olursa olsun herkese gereklidir, herkese zorunludur ya da zorunlu olması gereken bir eğitimidir (Uçan, 2005:108). Bu eğitim, iş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program türü ne olursa olsun, ayırım gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, her yaşta, herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir “insanca yaşam” için gerekli asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlamaktadır (Uçan, 2005:31). Dolayısıyla böyle bir eğitimde ders kitabının kullanımı, eğitim-öğretim faaliyetlerinin, belirlenmiş olan ders öğretim programının amacına uygun olarak yürütülebilmesi, söz konusu programda ön görülen bilgileri öğretmenlerin öğrencilere doğru bir şekilde aktarması, öğrencilerin, yeni bir bilgiyi edinmesi ve daha önceden edindikleri bilgileri pekiştirmesi için son derece önemli bir gerekliliktir. Bu nedenler ile İlköğretimde Müzik Ders Kitabı uygulamasının yeniden ilköğretim müzik derslerinde uygulamaya getirilmesi ivedilikle önerilmektedir.

Kaynaklar

- Albuz, A. ve Akpınar, M. (2009) 2006 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı ve Yeni Yaklaşımlar, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Bildiriler Kitabı, ss: 175-183.
- Aydoğan, S. (2004) İlköğretim Müzik Ders Kitapları, 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu, Bildiriler Kitabı, ss:543-547.
- Büyükkaragöz, S., ve Çivi, C. (1997) Genel Öğretim Metotları, İstanbul: Öz Eğitim Yayınları.
- Ceyhan, E. ve Yiğit, B. (2003). “Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi”. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Demirbaş, M., ve Yağbasan, R. (2002) Fen Bilgisi Öğretiminde Öğretmen Kılavuz Kitaplarının Önemi ve Öğretimdeki Yeri Üzerine Bir İnceleme, XI. Eğitim Bilimleri Kongresi, Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa, KKTC.
- Demirci, B. (2009) 2006 İlköğretim Müzik Dersi 6. Sınıf Öğretim Programı, Öğretmen Kılavuz Kitabı Ve Öğrenci Çalışma Kitaplarının Uygulamadaki Görünümüne Yönelik Değerlendirilmesi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara.
- Günay E. ve Özdemir M., A. (2003) Müzik Öğretimi Teknolojisi ve Materyal Geliştirme, İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Kılıç, A. (2009) İlköğretim Birinci Kademe Derslerinde Öğretmen Kılavuzuna Duyulan İhtiyaç ve İçeriği, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21, ss:295-309.
- Kılıç, D. (2005) Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi, Editör: Özcan Demirel ve Kasım Kıroğlu, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Küçükahmet, L. (2002) Öğretimde Planlama ve Değerlendirme, Ankara: Nobel Yayınları.
- MEB (2004) Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı İlköğretim Okullarında Okutulacak Ders Kitaplarının Yarışma Yoluyla Hazırlanmasına İlişkin Şartname. <http://ttkb.meb.gov.tr/> (Erişim tarihi:23.03.10).
- MEB (2006). İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı. Ankara.
- Özçelik, D., A. (1998) Eğitim Programları ve Öğretim, Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Özdemir, N., ve Koç, Y. (2009) Müzik İlköğretim 6-7-8 Öğretmen Kılavuz Kitabı, Ankara: Saray Matbaacılık.
- Uçan, A. (2005). Müzik Eğitimi, Evrensel Müzikevi, Ankara.

Extended English Abstract

Learning and teaching are two basic concepts that are used in each step of any education process and which we meet in different levels and contents. It is possible to sufficiently manage the education process with fully functioning of these two concepts. In the functionality of learning and teaching, the importance of education program and school books in this education comes up.

As in all educational branches, the most important two factors that affect the content and functionality of the musical education are education program and school book. Hoffer (1983, p. 72) indicates that the quality of music education comes up with not only a list of lessons, but also providing diversifying and quality musical education program (Demirci, 2009:12-13). Aydoğan (2004:543) indicates that music lesson school books are the bridge of civilization that forms, adapts or decorates the musical experience in accordance with the needs of our people, community and country, and brings to next generation. In this scope, it can be said that the certain characteristics of current musical education and school books in primary education schools play big and important role in quality of musical education in primary schools.

Today, it is known that the practice of school books for music education in primary schools was removed with the application of 2006 music education program, the supplementary references such as Teacher Guidebook (TG) and Student Study Book (SSB) have been applied instead (Ministry of Education, 2006). When TG, one of supplementary references in primary musical education, is examined, this book includes “Learning Field”, “Gains”, “in-lesson Association and Association with other lessons”, “Time”, “Methods and Techniques”, “Tools–Equipments”, “Pre-Lesson Preparation”, “Activities” and “Assessment Methods”. In these dimensions, “Learning Field”, “Gains” and “Activities” have got a separate importance. “Learning Field” classifies the contents and categorizes the knowledge, “Gains” include the expected knowledge, skills and values in students with planned and regulated experience in learning-teaching process (MoE, 2007:6), “Activity” includes the education method and techniques that give the students an active role for their knowledge, skills and values in aforesaid education (Demirci, 2009:21). The overlap of these three dimensions has the big importance to allow the students to learn the required and permanent knowledge and reach to desired behaviors at the shortest time. In that, this research aims at examining the Teacher Guidebook in 8th class of primary education in the way of learning field, gains and activity dimensions, determining the overlap status of aforesaid dimensions and specifying the functionality levels of such dimensions in music education process.

In the findings of research, learning filed in relation to the topics “Together Vocalize and My Ataturk” in Guidebook of 8th Class of primary education schools corresponds to Gains, and this topic is convenient for required activities in the education, and also learning field in relation to the topics “Our Independence March, 9/8 Lame Beat, Proudly Singing, The Play of Voices, Let’s Know the Series in Music, Syncope, Arts and Music, Histories of our Folk Songs, Creating my Rhythm Pattern, Polyphony in Music, Our Traditional Music, My Melody, Our Melodies, Music by the view of Ataturk and Universality of Music” corresponds to Gains and the topic is convenient for required activities in education, but there are some deficiencies in learning field, gains and activity. In the view of these conclusions, it is specified that functionality levels of learning field, gain and activity dimensions in 8th class of primary education schools are low for musical education and its process.